

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 405/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej advokátom JUDr. Danielom Futejom, CSc., Advokátska kancelária FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2788/2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 350/2014 z 26. februára 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 128/2016 z 27. apríla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 350/2014 z 26. februára 2015 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 128/2016 z 27. apríla 2017 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«... Právnomu zástupcovi Sťažovateľa bolo dňa 28.07.2017 doručené uznesenie Najvyššieho súdu č. k. 6Cdo/128/2016 zo dňa 27.04.2017 (ďalej len „Uznesenie Najvyššieho súdu“), ktorým Najvyšší súd odmietol dovolanie Sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/350/2014 zo dňa 26.02.2015 (ďalej len „Rozsudok Krajského súdu“), ktorým Krajský súd potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „Okresný súd“) č. k. 8C/192/2011 (ďalej len „Rozsudok Okresného súdu“) vydaný v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o zodpovednosti za škodu“).

... Krajský súd v rámci preskúmania odvolania Sťažovateľa voči Rozsudku Okresného súdu dospel k záveru, že odvolaním napadnutý Rozsudok Okresného súdu potvrdil a odvolanie Sťažovateľa v celom rozsahu zamietol. Sťažovateľ následne podal v zákonnej lehote proti Rozsudku Krajského súdu dovolanie na Najvyšší súd ako mimoriadny opravný prostriedok s poukazom na ustanovenia § 237 písm. f) v spojení s 241 ods. 2 písm. a), b), c) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej ako „OSP“). Uznesením Najvyššieho súdu bolo dovolanie Sťažovateľa odmietnuté, poukazujúc na neprípustnosť dovolania v danom prípade. ...

Sťažovateľ vložil svoje peňažné prostriedky do družstva [REDAKOVANÉ] (ďalej len „Družstvo“) ako jeho člen. ...

Rozsudok Krajského súdu je postavený na právnych a skutkových záveroch, ktoré sú podľa názoru Sťažovateľa zjavne nepodložené a arbitrárne a preto z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a tieto je potrebné ústavným súdom preskúmať. Nápravou uvedeného Rozsudku Krajského súdu sa Najvyšší súd odmietol zaoberať, keď vyhodnotil dovolanie proti Rozsudku Krajského súdu ako neprijateľné. Zo strany

Najvyššieho súdu a Krajského súdu tak nebol rešpektovaný ústavný príkaz minimalizovať formalistický výklad práva...

NBS mala vedomosť o verejne známych skutočnostiach, že činnosťou Obchodníka s CP a Družstva vzniká bezprostredne hroziace nebezpečenstvo vzniku škody, no napriek tomu však nekonala tak, aby včas vykonala preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku tejto škody. NBS mala prístup k všetkým informáciám v dôsledku informačnej povinnosti Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a to vrátane aktuálneho stavu hospodárenia Družstva. NBS vo svojom vyjadrení sama uviedla a potvrdila, že vykonávala dohľad nad dodržiavaním povinností Družstva, kontrolovala zverejnenie schváleného prospektu investície pred začatím verejnej ponuky, aktuálnosť prospektu investície počas lehoty trvania verejnej ponuky, plnenie informačných povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, splnenie povinnosti predložiť NBS pred zverejnením na posúdenie oznámenia o verejnej ponuke majetkových hodnôt, ako aj dodržiavanie ustanovenia § 126 ods. 5 Zákona o CP.

... Krajský súd odvodzuje limitovaný dohľad NBS od § 129 ods. 3 Zákona o CP, ktorý bol doplnený do Zákona o CP s účinnosťou až od 1.6.2010. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že uvedené ustanovenie obsahuje povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt dodržiavať schválený prospekt investície. Z tohto znenia však nemožno vyvodit' jednoznačný záver o tom, že pred jeho doplnením NBS vykonávala dohľad iba v limitovanom rozsahu. Povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 Zákona o CP je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov aj ich činnosti, pričom podľa § 135 ods. 1 Zákona o CP (ktorý platí v tomto znení už od 1.5. 2007), Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj Obchodník s CP patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS. Podľa § 135 ods. 2 Zákona o CP mala NBS zisťovať (čo v prípade Družstva ani Obchodníka s CP neurobila) všetky informácie a podklady o dodržiavaní resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vy daných NBS Družstvu a Obchodníkovi s CP. Zákonný dohľad zo strany NBS bol dokonca upravený tak široko, že NBS má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolenia na činnosť vrátane rizík, ktorým sú, resp. mohli byť vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou Obchodníka s CP, vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov

dohliadaných subjektov. Ak NBS mala informácie o celkovej činnosti Družstva, nemohla vykonávať a ani nevykonávala dohľad v limitovanom rozsahu...

Súdy taktiež pri svojom rozhodovaní nezohľadnili správu správcu konkurznej podstaty úpadcu – Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7C 206/2011...

Podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa § 9 Zákona o zodpovednosti za škodu nie je, aby poškodený preukázal bezúspešnosť vydania pohľadávky v konkurznom konaní, pretože Zákon o zodpovednosti za škodu nedefinuje uvedenú podmienku ako jednu z jej (osobitných) predpokladov. Zákon o zodpovednosti za škodu o ktorý Sťažovateľ opieral svoju žalobu, neustanovuje, nevyžaduje a dokonca ani nepripúšťa žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak, pripúšťa regresnú náhradu. Pokiaľ by sa pripustil názor, že prebiehajúce konkurzné konanie vylučuje podanie občianskoprávnej, či inej žaloby o náhradu škody, potom by zákon o konkurze a reštrukturalizácii fakticky suspendoval občiansky zákonník. Zákon o zodpovednosti za škodu, ako i trestný zákon, a to až do doby právoplatného skončenia konkurzného konania. Súčasne by to znamenalo, že občianskoprávna zodpovednosť, zodpovednosť štátu či trestnoprávna zodpovednosť je subsidiárna voči zodpovednosti úpadcu podľa zákona o konkurze.

... Sťažovateľ prostredníctvom dovolania adresovaného Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky namietal porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Rozsudok Krajského súdu nevychádzal z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania Okresného súdu, ktoré je neúplné.

... Namieste je úvaha, že Najvyšší súd namietaným uznesením vybočil z ústavných medzí rozhodovania príslušného orgánu ochrany práv. Svojim rozhodnutím Najvyšší súd de facto odmietol právo Sťažovateľa na súdnu ochranu. Namietaným Uznesením Najvyššieho súdu bola Sťažovateľovi vytvorená prekážka prístupu k spravodlivosti, proti ktorej už Sťažovateľ nemá okrem podania tejto ústavnej sťažnosti iný prostriedok obrany a ochrany svojich práv. Namietané Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva zásahom do práva na spravodlivý proces...

Sťažovateľ vidí zreteľný zásah do jeho práva na spravodlivý proces aj v tom, že Najvyšší súd nedostatočne odôvodnil svoj záver a Sťažovateľ považuje Uznesenie Najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnené...

Z odôvodnenia Uznesenia Najvyššieho súdu vyplýva, že podané dovolanie odmietol s poukazom na to, že dovolanie nie je prípustné, nakoľko Sťažovateľom namietaná procesná vada ako aj iné vady v danom súdnom konaní nevyšli najavo. Sťažovateľ je toho názoru, že Najvyšší súd sa dostatočne nevysporiadal s tým, čo je možné za procesnú vadu v zmysle platnej právnej úpravy považovať. Z daného odôvodnenia rovnako nie je zrejme akých úvah sa Najvyšší súd pri odmietnutí nim podaného dovolania pridržiaval.»

3. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/128/2016 zo dňa 27.04.2017 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/350/2014 zo dňa 26.02.2015 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Cdo/128/2016 zo dňa 27.04.2017 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/350/2014 zo dňa 26.02.2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinní uhradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu do 10 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

8. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

9. Sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

10. Pokiaľ ide o sťažovateľkou napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd v prvom rade podotýka, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozsudok ESLP z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)], podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, ústavný súd považoval lehotu na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj v tomto prípade za zachovanú aj proti označenému rozsudku krajského súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, II. ÚS 91/2011).

11. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

12. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

13. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

14. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

15. Ústavný súd vzhľadom na dikciu ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde konštatuje, že hoci sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu s návrhom doručila aj splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie bolo udelené na podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 128/2016 z 27. apríla 2017.

16. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

17. Vyplývajúc z už uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (ako obligatórna náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) nebolo udelené na zastupovanie vo veci namietaného porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ale len na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom v rozsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

18. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je

povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“.

19. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

20. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu

21. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je na stranách 3 až 7 napadnutého rozhodnutia zdôvodnený jasne, zrozumiteľne a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť ako procesne neprípustné, ústavne konformným spôsobom sa vysporiadal s podstatnými dovolacími námietkami sťažovateľky, pričom sa opierať o svoju vlastnú judikatúru, ako aj judikatúru ústavného súdu.

22. Ak sa sťažovateľka s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ňou podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv.

23. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že sťažnosti v obdobných veciach (skutkovo a právne rovnakých), v ktorých sťažovateľov zastupoval advokát zastupujúci aj sťažovateľku, viackrát vo vzťahu

k najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu už odmietol ako zjavne neopodstatnené a tieto rozhodnutia sú právnenému zástupcovi sťažovateľky dobre známe, pretože mu boli už riadne doručené 30. decembra 2016 (napr. uznesenie sp. zn. I. ÚS 712/2016 z 23. novembra 2016) a 2. januára 2017 (uznesenie sp. zn. I. ÚS 732/2016 z 30. novembra 2016) a podobne.

24. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017